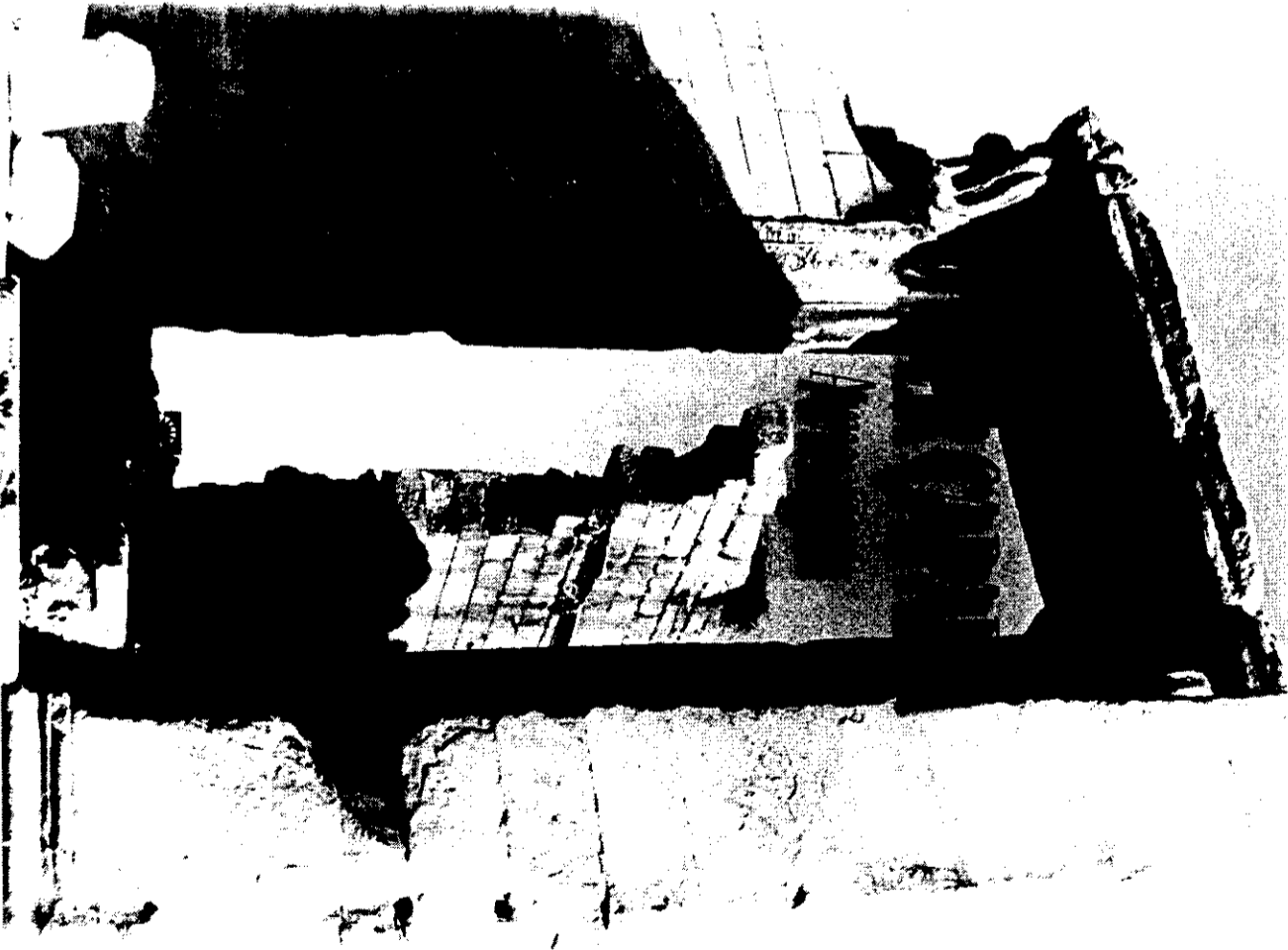

ÖMER ÇAPARA Armağan

Ömer Çapar'a Armağan

Yayına Hazırlayanlar

Turgut Yiğit

Mehmet Ali Kaya

Ayşen Sina

Hel Yayıncılık

Ömer Çapar'a Armağan

Yayına Hazırlayanlar

Turgut Yiğit

Mehmet Ali Kaya

Ayşen Sina

Redaksiyon

Turgut Yiğit

Ayşen Sina

Serap Şimşek

ISBN: 978-

© 2012 Hel Yayınları

8. Cadde 15 Sokak 67/5 Emek/ANKARA

Tel.0.312.222 57 49

Kapak resmi

"Augustus ve Roma Tapınağı"

Tasarım

Suna GÜLER HÖKENEK

Baskı / Printed by

İÇİNDEKİLER

Önsöz.....	XI
Prof. Dr. Ömer Çapar'ın Özgeçmişi.....	XIII
Prof. Dr. Ömer Çapar'ın Yayınları.....	XV
Ayşe Gül AKALIN ORBAY	
ERYTHRAI'DA ANA TANRIÇANIN İZLERİ II.....	1
İrfan ALBAYRAK	
KÜLTEPE METİNLERİNDE GEÇEN <i>nuwā'um</i> "YERLİ" KELİMESİ.....	13
Yüksel ARSLANTAŞ	
PALEOLİTİK VE MEZOLİTİK DÖNEMLERDE ATEŞİN KULLANIMI ÜZERİNE BAZI NOTLAR.....	19
Sedef AYYILDIZ	
ALAŞIYA İSMİ ÇİVİ YAZILI BELGELERDE KUR ^{URU} ALAŞIYA VE ^{URU} ALAŞIYA	35
Filiz CLUZEAU	
PENELOPELA'NIN RÜYASI (19.535-553)	49
Zeynep ÇİZMELİ ÖĞÜN	
KLAROS KUTSAL ALANI KAZILARINDA ELE GEÇEN SİKKELER (1988-1997).....	55
Muzaffer DEMİR	
THE IMAGES AND ORIGINS OF AMAZONS IN ANCIENT GREEK TEXTS.....	73

VIII

Kamil DOĞANCI	
ANTİK DÖNEMDE BITHYNIA'DAN GEÇEN TİCARİ VE ASKERİ YOLLAR.....	81
Gül E. DURNA	
KARYA DİN KÜLTÜRÜNDE ÖNEMLİ BİR ÇEHRE -AFRODİTİ: EVLİLİĞİN İLÂHİ ŞAHİDİ-.....	103
Ayşe F. EROL, Erdal ÜNAL	
FATSA CINGIRT KAYASI'NDAN ELE GEÇEN BİR BİZANS KURŞUN MÜHRÜ	115
Özlem SİR GAVAZ	
HİTİTÇE ÇİVİ YAZILI METİNLERDE GEÇEN "ARABALAR" ÜZERİNE BİR İNCELEME	121
Cahit GÜNBATTI	
KÜLTEPE'DE ORTAYA ÇIKARILAN BULUNTULARIN IŞIĞINDA ESKİ ANADOLU HALKININ DİN VE İNANÇLARINA İLİŞKİN BAZI GÖZLEMLER	137
Ali GÜVELOĞLU	
KİM BU ROMALI? ANTİK ROMA'DA İNSAN VE KÜLTÜR.....	143
Erkan İZNIK	
ARKEOLOJİK VERİLER VE YAZITLAR IŞIĞINDA PHRYGIA EPIKTETOS BÖLGESİ TOPONİMİ	159
Mehmet Ali KAYA	
BÜYÜK İSKENDER'İN HALEFLERİ (DIADOKHOI): SAVAŞ VE SİYASET (İ.Ö. 323-306)	175
Leyla MURAT	
HİTİT YAŞAMINDA YAĞMUR	201
Ali ÖZCAN	
YAĞRI STELİ.....	219
Coşkun ÖZGÜNEL	
ATATÜRK VE ANADOLU ARKEOLOJİSİ	229

Serdar Hakan ÖZTANER XANTHOSLU SEÇKİN BİR AİLENİN ONURUNA İNŞA EDİLMİŞ BİR ANIT: LETOON ARRUNTII ANITI.....	233
Esmâ REYHAN ESKİÇAĞ ANADOLU MİTOSLARINDAN BİR ÖRNEK: HİTİTLERDE KAYIP TANRI TELİPİNÜ MİTOSU	243
Fatma SEVİNÇ ERBAŞI ESKİ YUNAN'DA TRAGEDYA'NIN ORTAYA ÇIKIŞI VE HİTİTLER.....	259
Ayşen SİNA İ.Ö. V. YÜZYIL ANTİK YUNAN TRAGEDYALARINDA TRAKLAR	293
Aygül SÜEL HİTİTLERDE SUÇ VE CEZA.....	307
İlknur TAŞ HALUK PERK KOLLEKSİYONU'NDAN 3 YENİ HİTİT MÜHRÜ.....	323
Oğuz TEKİN SOME LYSIMACHEAN WEIGHTS IN ONLINE AUCTIONS.....	329
Ahmet TÜRKAN MEN, MENSIS, MOON AY TANRI MEN, ÖZELLİKLERİ VE KÜLTÜ	333
Hüseyin ÜRETEN ESKİBATI (ESKİ YUNAN) KÜLTÜRÜNDE İNCİR.....	349
Turgut YİĞİT HİTİT KRALLIĞI'NIN KURULMASINDAN ÖNCE HİTİTLERİN HATTUŞA'YA İLGİSİ	365

ESKİBATI (ESKİ YUNAN) KÜLTÜRÜNDE İNCİR

Hüseyin ÜRETEN*

*“Burası, bir zamanlar kahraman Phytalos'un, yüce Demeter'i
Konukseverlikle ağırladığı yerdir, ve tanrıça ilkin burada,
İnsanoğlunun kutsal incir dediği meyveyi yaratmıştır;
O gün bu gündür, Phytalos soyunun asla tükenmeyen onurunu, süsler.”*
(Paus. I. 37. 2).

Bu sözler İ.S. 2. yüzyılda yaşamış olan *Hellas'ın Tasviri* (Periegesis tes Hellados [Περιήγησις της Ελλάδος]) adlı eserin yazarı Gezgin Pausanias'ın sözleridir.¹ Bu dört dize Attikalı kahraman Phytalos için dikilen mezar yazıtında yer almaktadır (Hehn, 1998: 66).² Tanrıça Demeter, kızını ararken Attika'ya geldiğinde, Phytalos, tanrıçayı evinde konuk etmiş ve Demeter de konukseverliğinin karşılığı olarak ona incir ağacı fidanları vermiştir. Hiç de şaşırıcı değildir bu, incir ağacının anayurdu her ne kadar Önasya Sami ülkeleri Suriye ve Filistin olsa da Yunanistan'da Attika yöresi de en iyi incirleri yetiştirmekle övünmüştür.

“*Eskibati (Eski Yunan) Kültüründe İncir*” başlıklı bu çalışmada amaç, Eskibati kültür tarihi içinde önemli bir yere sahip olan incir konusunda dağınık parçalardan oluşan dolaylı bilgileri arkeolojik, yazılı ya da epigrafik kaynaklar yardımıyla bir araya getirerek sistemli bir şekilde ortaya çıkarmaktır. Başka bir deyişle aşağıda görüleceği üzere, günümüzde daha çok ticari açıdan öneme sahip olarak bilinen incirin geçmişte özellikle Hellen uygarlığının hemen her alanına -

* Yrd. Doç. Dr. Hüseyin ÜRETEN, Adnan Menderes Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü Eskiçağ Tarihi Ana Bilim Dalı, Kepez / AYDIN - (hureten@adu.edu.tr).

1 “Pausanias (Παυσανίας): M.s. 2. yy. in sonu; olasılıkla Lydia doğumlu gezgin. M.s. 173'te yazdığı “Hellas'ın Tasviri” Periegesis tes Hellados [Περιήγησις της Ελλάδος] adlı 10 kitaplık seyahat eseri, sosyo-ekonomik tarih araştırmaları bakımından önemlidir. Elyazmaları 16. yy. ait olan bu eserin bugün de Hellas'a ilişkin bir seyahat elkitabı olarak kullanılması mümkündür”. Bkz. İplikçioğlu, 1997: 431 – 433.

2 Attika yöresinde dört bir yana yayılmış meyve bolluğu ile yükselen bu incir ağaçlarının anayurdu Doğu Akdeniz ve Güneybatı Asya (Türkiye'den Afganistan'a kadar)'dır. Ancak asırlar ilerledikçe bir ülkenin bütün bir ekonomik ve coğrafi yapısı insan eliyle bambaşka bir çehreye bürünebilir. İşte Yunanistan coğrafyası da bunlardan biridir. “(...) Oysa, Yunanistan ve İtalya'daki organize olmuş doğanın tarihine göz attığımızda, iki veya üç bin yıl öncesine uzanan çok daha zengin bir manzarayla karşılaşabiliriz. Şu anki durumları itibarıyla uzun ve çok yönlü bir kültür sürecinin semeresi olan bu iki ülke de, fi tarihinde doğanın kendilerine bahsettiği konumdan sonsuzca dek uzaklaşmıştır artık. (...)” (Hehn, 1998. 24).